

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΣΟΛΦΕΖ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Β' και Γ' Ενιαίου Λυκείου

Μάθημα Κατεύθυνσης

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΣΟΛΦΕΖ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Β΄ και Γ΄ Ενιαίου Λυκείου

Μάθημα Κατεύθυνσης

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΣΟΛΦΕΖ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Β΄ και Γ΄ Ενιαίου Λυκείου

(μάθημα Κατεύθυνσης)

Δοκιμαστική έκδοση 2004

Ανατύπωση 2011

Δοκιμαστική έκδοση 2004

Συγγραφή: Αγγελίνα Νικολαΐδου-Σπανού
Εποπτεία: Μάρω Σκορδή, *Επιθεωρήτρια Μουσικής*
Συντονισμός: Νίκος Πενταράς, *Συντονιστής ΥΑΠ*
Εξώφυλλο: Μαρίνα Άστρα Ιωάννου
Ηλεκτρονική σελίδωση: Χρύσανθος Χαραλάμπους

Εκτύπωση: Κώνος Λτδ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΡΙΑΣ

Η μουσική ορθογραφία είναι ένα απαραίτητο και σημαντικό μάθημα, αφού είναι ένα από τα εξεταζόμενα μαθήματα στις Εισαγωγικές Εξετάσεις για τα Μουσικά Θέματα των Πανεπιστημίων της Ελλάδας. Στόχος του μαθήματος είναι η ανάπτυξη της ακουστικής ικανότητας των μαθητών, που παρακολουθούν το Μάθημα Κατεύθυνσης στο Ενιαίο Λύκειο, μέσα από διάφορες ακουστικές ασκήσεις.

Η έκδοση αυτή συμπληρώνει ένα μεγάλο κενό, αφού είναι η πρώτη φορά που γράφεται βιβλίο Μουσικής Ορθογραφίας για το Ενιαίο Λύκειο. Πιστεύω ότι το βιβλιαράκι αυτό θα είναι ένα πολύ χρήσιμο εφόδιο ιδιαίτερα στον Καθηγητή της Μουσικής του Ενιαίου Λυκείου, ο οποίος, όμως, θα πρέπει να το χρησιμοποιεί μόνο ως βάση. Η ύλη πρέπει να συμπληρώνεται, συνεχώς, με άλλα ποικίλα παραδείγματα και ασκήσεις από το ελληνικό, κυπριακό και παγκόσμιο ρεπερτόριο, ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών τους και το σχολείο στο οποίο διδάσκουν.

Ευχαριστώ θερμά την κυρία Αγγελίνα Νικολαΐδου-Σπανού, για την αφιλοκερδή και σκληρή εργασία της, ώστε να γίνει δυνατή η συγγραφή του βιβλίου αυτού.

Ευχαριστώ, επίσης, την κυρία Δανάη Κασπαρή, ΠΛΕ, για τη ζεστή συμπαράσταση και βοήθεια, την κυρία Μαρίνα Άστρα Ιωάννου στην Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων για την ποιοτική εργασία της, καθώς και την Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων που ανέλαβε την έκδοση του βιβλίου αυτού.

Μάρω Σκορδή
Επιθεωρήτρια Μουσικής
στη Μέση Εκπαίδευση

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Η συγκεκριμένη σειρά παραδειγμάτων δεν αποτελεί καμιά «μέθοδο» ούτε και είναι προϊόν μελέτης ή εμπάθυνας στο αντικείμενο της μουσικής ορθογραφίας (dictée). Είναι απλώς μια προσπάθεια πιστής εφαρμογής του Αναλυτικού Προγράμματος για τα θέματα μουσικής κατεύθυνσης, συγκεκριμένα για το αντικείμενο της μουσικής ορθογραφίας. Είναι το υλικό που μαζεύτηκε από την καθημερινή προετοιμασία του μαθήματος, σε σχέση πάντα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα και που βασίστηκε στη σταδιακή εισαγωγή στοιχείων της μουσικής, ώστε να απευθύνεται σε τάξεις μικτής ικανότητας. Ο κάθε εκπαιδευτικός προτρέπεται, λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο του τμήματος, να ενισχύσει αυτές τις στοιχειώδεις ασκήσεις, με παραδείγματα τόσο από το κλασικό όσο και το σύγχρονο ελληνικό και διεθνές ρεπερτόριο.

Καλή δουλειά!

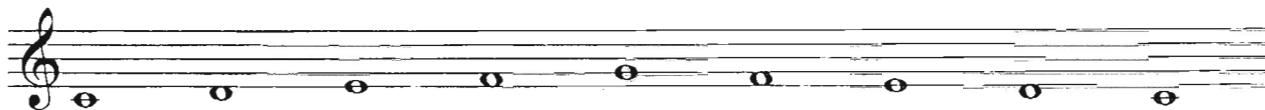
Αγγελίνα Νικολαΐδου-Σπανού
Καθηγήτρια Μουσικής

Οι πρώτες 5 νότες, σε βηματική κίνηση

1. Ντο μείζονα

2. Ντο μείζονα

3. Ντο μείζονα

4. Ντο μείζονα $\frac{4}{4}$

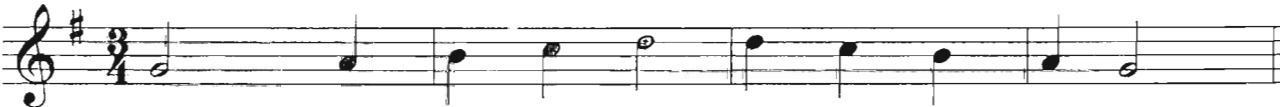
5. Ντο μείζονα $\frac{3}{4}$

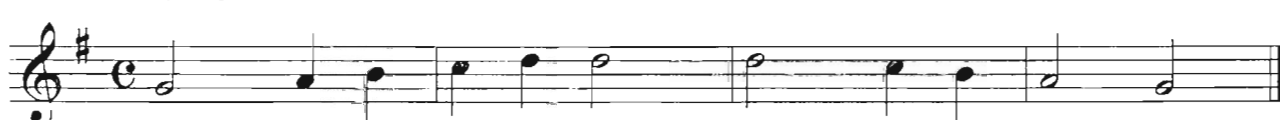
6. Σολ μείζονα $\frac{2}{4}$

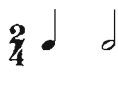

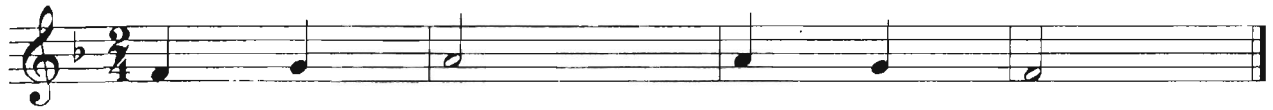
7. Σολ μείζονα $\frac{3}{4}$

8. Σολ μείζονα $\frac{4}{4}$

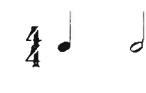

9. Φα μείζονα $\frac{2}{4}$

10. Φα μείζονα $\frac{3}{4}$

11. Φα μείζονα $\frac{4}{4}$

12. Ντο μείζονα $\frac{4}{4}$

13. Ντο μείζονα $\frac{4}{4}$

14. Σολ μείζονα $\frac{3}{4}$

15. Φα μείζονα $\frac{3}{4}$

16. Ντο μείζονα $\frac{3}{4}$

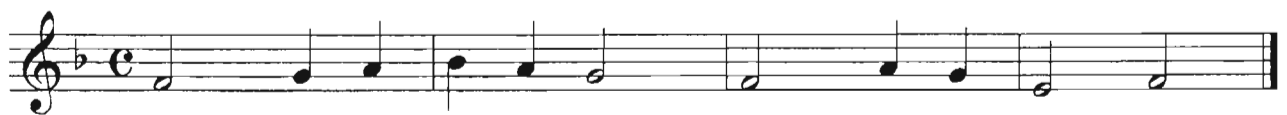
17. Ντο μείζονα $\frac{4}{4}$

18. Σολ μείζονα $\frac{4}{4}$

19. Φα μείζονα $\frac{4}{4}$

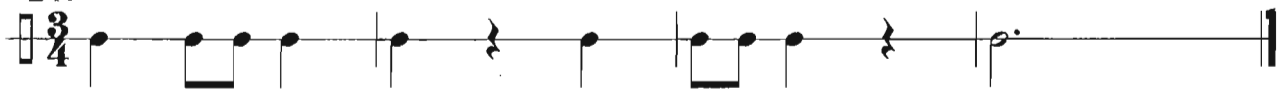

ΡΥΘΜΙΚΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

20. $\frac{4}{4}$

21. $\frac{3}{4}$

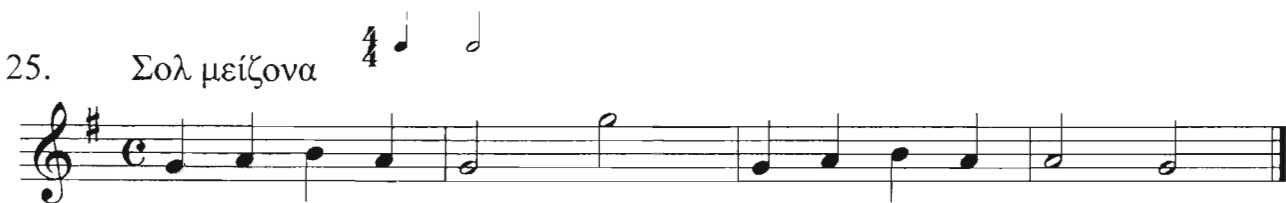

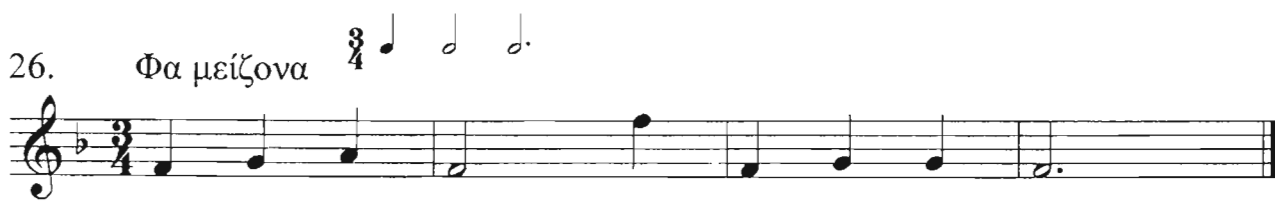
22. $\frac{4}{4}$

23. Ντο μείζονα $\frac{2}{4}$

24. Ντο μείζονα $\frac{3}{4}$

25. Σολ μείζονα $\frac{4}{4}$

26. Φα μείζονα $\frac{3}{4}$

27. Ρε μείζονα $\frac{3}{4}$

28. Ρε μείζονα $\frac{4}{4}$

29. Σιβ μείζονα $\frac{4}{4}$

30. Σιb μείζονα $\frac{3}{4}$

31. Ντο μείζονα $\frac{3}{4}$

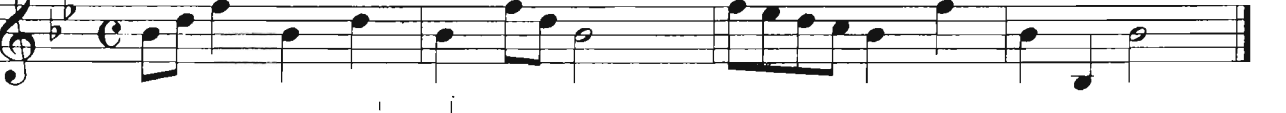
32. Ρε μείζονα $\frac{4}{4}$

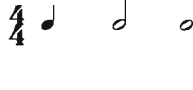

33. Φα μείζονα $\frac{3}{4}$

34. Σιb μείζονα $\frac{4}{4}$

35. Ντο μείζονα $\frac{4}{4}$

36. Ντο μείζονα $\frac{3}{4}$

37. Ντο μείζονα $\frac{3}{4}$

38. Ντο μείζονα e

39. Ρε μείζονα $\frac{3}{4}$

40. Φα μείζονα $\frac{4}{4}$

Ελάσσονες κλίμακες

41. Λα ελάσσονα $\frac{2}{4}$

42. Λα ελάσσονα $\frac{3}{4}$

43. Μι ελάσσονα $\frac{3}{4}$

44. Μι ελάσσονα $\frac{4}{4}$

45. Ρε ελάσσονα $\frac{4}{4}$

ΡΥΘΜΙΚΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

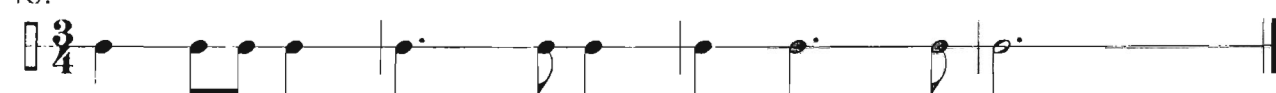
46. $\frac{4}{4}$

47. $\frac{4}{4}$

48. $\frac{3}{4}$

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ 6^{ης}

49. Ντο μείζονα $\frac{4}{4}$

50. Σολ μείζονα $\frac{4}{4}$

51. Λα ελάσσονα $\frac{4}{4}$

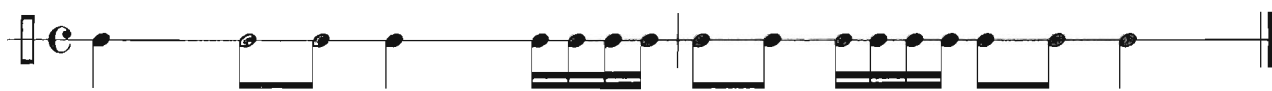

52. Ρε ελάσσονα $\frac{3}{4}$

ΡΥΘΜΙΚΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

53. $\frac{4}{4}$

54. $\frac{4}{4}$

55. $\frac{4}{4}$

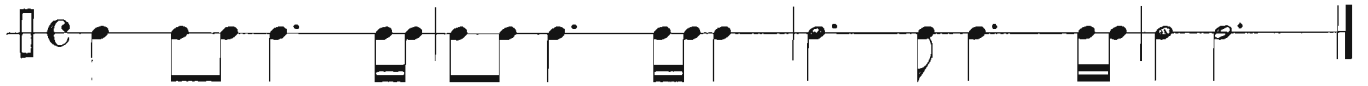
56. Ντο μείζονα

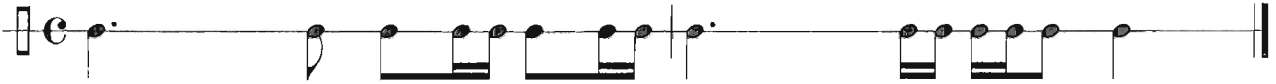

ΡΥΘΜΙΚΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

57.

58.

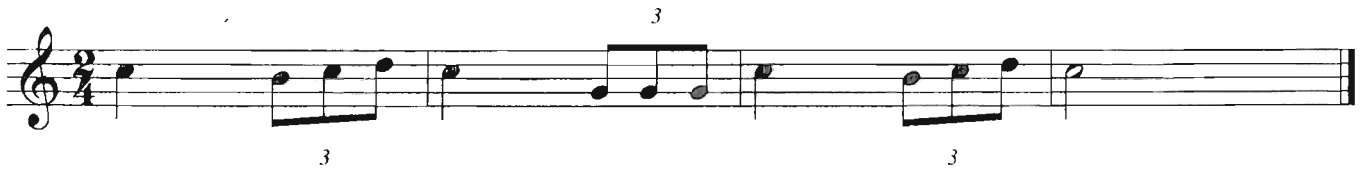

ΤΡΙΗΧΟ

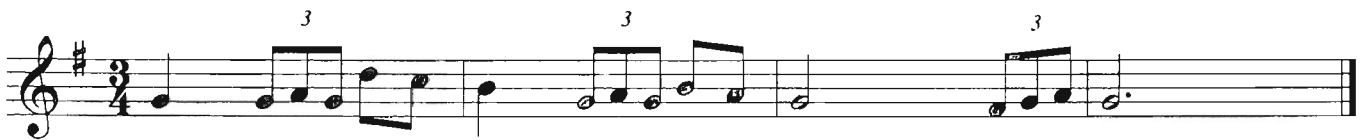
59.

Ντο μείζονα

60.

Σολ μείζονα

61.

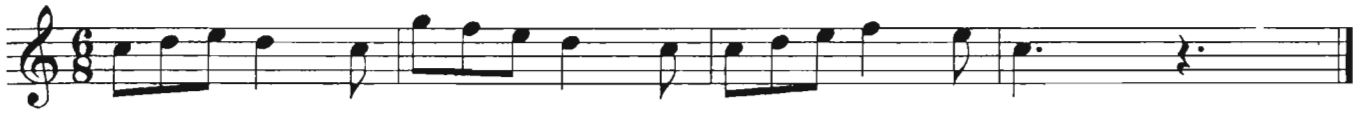
Ρε ελάσσονα

ΜΕΤΡΟ

68. Ντο μείζονα

69. Λα ελάσσονα

ΜΕΤΡΟ

70. Λα ελάσσονα

71. Ρε μείζονα

ΜΕΤΡΟ

72. Σολ μείζονα

Θέματα ενιαίων εξετάσεων

1.

Musical notation for exercise 1, consisting of two staves in 4/4 time with a key signature of one flat. The first staff contains a melodic line with a slur over the first four notes and another slur over the last four notes. The second staff contains a bass line starting with a '5' above the first note, also featuring slurs over the first four and last four notes.

2.

Musical notation for exercise 2, a single staff in 3/4 time with a key signature of one flat. The melody consists of a sequence of eighth and quarter notes.

3.

Musical notation for exercise 3, consisting of two staves in common time with a key signature of one flat. The first staff contains a melodic line with a slur over the first four notes and another slur over the last four notes. The second staff contains a bass line starting with a '5' above the first note, also featuring slurs over the first four and last four notes.

4.

Musical notation for exercise 4, consisting of two staves in common time with a key signature of one flat. The first staff contains a melodic line with a slur over the first four notes and another slur over the last four notes. The second staff contains a bass line starting with a '5' above the first note, also featuring slurs over the first four and last four notes.

The first system of the musical score consists of four staves of music in treble clef, 2/4 time signature. The key signature has one flat (B-flat). The first staff contains measures 1 through 4. The second staff starts at measure 5 and includes a triplet of eighth notes in measure 6. The third staff starts at measure 9 and includes a triplet of eighth notes in measure 10. The fourth staff starts at measure 13 and ends with a double bar line.

The second system of the musical score consists of eight staves of music in treble clef, 2/4 time signature. The key signature has one flat (B-flat). The first staff contains measures 1 through 2. The second staff starts at measure 3 and includes a triplet of eighth notes in measure 4. The third staff starts at measure 5 and includes a triplet of eighth notes in measure 6. The fourth staff starts at measure 7 and includes a triplet of eighth notes in measure 8. The fifth staff starts at measure 9. The sixth staff starts at measure 11. The seventh staff starts at measure 13. The eighth staff starts at measure 15 and ends with a double bar line.

